

Sak R 149/04

Høring – ny barnehagelov

Vedtak:

Det vises til høringsutkastet til ny barnehagelov fra Barne- og familiedepartementet. Sametinget vil kommentere og tilkjenne sin mening til enkelte paragrafer. Der Sametinget ikke har kommentert lovutkastet, er det ikke avvik mellom departementets forslag og Sametingets syn. Sametinget er tilfreds med at departementet i sin utforming av lovteksten har tatt hensyn til signaler og krav som Sametinget har fremsatt ved tidligere anledninger.

Sametinget vil komme med følgende merknader til ny barnehagelov:

- § 2 Innhold: Sametinget støtter forslag om utvidelse av innholdsbestemmelsen. Det er etter Sametingets syn viktig at barnehagen formidler sentrale verdier og kultur, og fremmer bl.a. likeverd, likestilling og toleranse slik at barna får et godt grunnlag for læring og aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn. Sametinget er representert i den nasjonale gruppen som skal fremme forslag til revidering av nåværende rammeplan for barnehager. Sametinget forventer at nasjonal rammeplan vektlegger formidling av samiske tradisjoner, kultur og verdier. Det er viktig at også norske barn har kjennskap til samer og samisk kultur når de går ut av barnehagen. Derfor må samisk kultur bli mer synlig og tilgjengelig i rammeplan for barnehager.
- § 2 Innhold og § 8 Kommunens ansvar: Sametinget har ved flere anledninger påpekt behovet for regulering av samiske barns rett til barnehagetilbud som er i tråd med barnas bakgrunn. Sametinget er derfor fornøyd med at samiske barns rettigheter foreslås styrket i lovs form. Dette er i tråd med det Sametinget har uttrykt tidligere og i tråd med internasjonale konvensjoner Norge har vedkjent seg. Siden loven ikke legger opp til individuell rett til barnehageplass, er Sametinget fornøyd med at de barna som har barnehageplass, får rett til et barnehagetilbud som bygger på barnas språk og kultur, og dermed ivaretar barnets mulighet til å få styrket sin samiske identitet. Selv om samiske barn innenfor definerte samiske distrikt også i dag har rett til barnehagetilbud som bygger på samisk språk og kultur, har det ikke vært tilstrekkelig for de barna som bor utenfor forvaltningsområde for samisk språk. Når departementet nå foreslår å styrke den delen også for barn bosatt andre steder, vil det være til stor hjelp for foreldre som hittil ikke har hatt mulighet til å søke om samisk barnehagetilbud for sine barn. En forutsetning for kvalitet for samiske barn vil være at de har et tilbud på barnas eget språk.
- § 3 Barns rett til medvirkning og § 4 Foreldresamarbeid: Internasjonale lover og konvensjoner peker på barnas rett til å bli hørt. Sametinget er fornøyd med at regjeringen foreslår å ivareta dette slik at barnas mulighet til påvirkning over egen situasjon blir ivaretatt.

Det er også viktig at foreldrenes medbestemmelse fortsatt er nedfelt i loven, slik det er foreslått i § 4.

- § 10 Godkjenning: Sametinget er av den oppfatning at det er viktig å ha arealbestemmelser nedfelt i loven eller eventuelt i forskriftene. Dette er viktig spesielt i de områder der flesteparten av de samiske barnehagene ligger, nemlig i de nordligste fylkene. Klimatiske forhold med lengre kuldeperioder, mørketid og lang vinter betyr ofte at mesteparten av dagene tilbringes innendørs. Det er derfor nødvendig at barna har plass til utfoldelser og aktiviteter innendørs. For å ivareta og formidle samisk kultur, er det viktig at barnehagen formidler samiske verdier og tradisjoner. Dette gjøres gjennom aktiviteter. Mange samiske aktiviteter fordrer stor plass, som for eksempel duodji, slakting, matstell og lignende. Sametinget vil derfor foreslå at arealnormer blir lovfestet.
- § 18 Ledelse: Etter Sametingets mening er det viktig at barnehagen ledes av pedagogisk personale, fortrinnsvis en førskolelærer. Dette er spesielt viktig for samiske barnehager som skal lære bort og styrke barnas samiske språk. For å kunne oppnå resultater, er det viktig at de voksne har et pedagogiske verktøy og behersker formidlingsteknikker slik at mulighetene er større for å lykkes med språkopplæringen. Sametinget får mange henvendelser fra barnehager som etterlyser metoder for språkopplæring og språkstyrkingstiltak i barnehager. De samiske barnehagene er forskjellige, fra de rent samiskspråklige til barnehager med norsk som hovedspråk der språkarbeidet er i en startfase og hvor man sliter med å få til dette viktige arbeidet. Derfor er det viktig at den/de som skal lære barna språket, er i besittelse av relevante kunnskaper og kan håndtere sine kunnskaper. Ut fra dette vil Sametinget støtte alternativ B om at barnehager ledes av pedagogisk personale.
- § 19 Barnehagens øvrige personale: Samiske barnehager har som hovedoppgave å styrke samisk språk og kultur i barnehagen. Språkarbeid krever mye ressurser. Skal man lykkes med å bevare, styrke og lære barna samisk språk, krever det ett visst antall samiskspråklige ansatte. Det kreves også at ansattes språkkompetanse holder en viss standard. Sametinget mener derfor at bemanningsnormen må opprettholdes på minst dagens nivå. Sametinget mener at alternativ B er den som best ivaretar barnas interesser.